

- ۱- گزینه «۱» - قضیه، جمله با معنای خبری است که ذاتاً قابل صدق و کذب باشد. هرگاه قضیه با یکی از افعال ربطی بیان شده باشد تصدیق است. مانند «هوا سرد است/نیست» و هرگاه با افعال غیر ربطی بیان شده باشد فقط قضیه است. مانند «علی می‌رود» بنابراین نسبت قضیه با تصدیق نسبت عموم و خصوص مطلق است با عام بودن قضیه. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲» جمله خبری اعم(عام‌تر) از تصدیق است.
- گزینه «۳» و «۴»: هر عبارت غیر خبری در منطق تصور یا مفهوم است. (لطفی)(پایه دهم - ترکیبی - منطق ترازوی اندیشه و قضیه حملی)
- ۲- گزینه «۳» - وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه (خطای در تعریف و استدلال) است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۴»: وظیفه منطق جلوگیری از خطاهای اندیشه است نه تبیین انواع خطاهای ذهنی.
- گزینه «۲»: تعریف رعیت به مردم تعریف لغوی است که تعریف لغوی در فرهنگ لغت‌ها و دایرةالمعارف‌ها کاربرد دارد و در آن دوری بودن بلاموضوع است یعنی اشکال و ایراد محسوب نمی‌شود. (لطفی)(پایه دهم - ترکیبی - منطق ترازوی اندیشه - اقسام و شرایط تعریف)
- ۳- گزینه «۳» - ماشین‌ام را دزد برد ← مطابقی / علی مانند شیر شجاع است ← مطابقی / ماشین‌ام را شسته‌ام ← تضمّنی هرگاه خطای فکر ناشی از لفظ مشترک لفظی در عبارت باشد به مغالطه اشتراک لفظ مربوط می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۲»: ماشین‌ام را دزد زد التزامی است و لی دزد برد مفهوم ربوده شدن ماشین را می‌دهد پس مطابقی است.
- گزینه «۴»: خطای اندیشه اگر به مشترک لفظی مربوط شود مغالطه اشتراک لفظ است. (لطفی)(پایه دهم - درس دوم - لفظ و معنا - اشتراک لفظ - اقسام دلالت)
- ۴- گزینه «۲» - هم مفهوم جزئی و هم مفهوم کلی ممکن است مصداق واقعی یا فرضی و ذهنی داشته باشند و نسبت مفهوم کلی با مفهوم جزئی تباین است مانند نسبت تصور و تصدیق. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: قسمت اول گزینه نادرست است. / گزینه «۳»: هر سه قسمت گزینه نادرست است. / گزینه «۴»: قسمت دوم گزینه نادرست است. (لطفی)(پایه دهم - درس سوم - مفهوم و مصداق - مفهوم جزئی و کلی - رابطه میان مصداق دو مفهوم کلی)
- ۵- گزینه «۱» - تعریف شکل تعریف به ذکر مصداق است درحالی‌که بقیه مفاهیم در سایر گزینه‌ها به تعریف مفهومی تعریف شده‌اند. تعریف ماهی به مهره‌دار دارای آبشش جامع همه ماهی‌ها هست ولی مانع برخی آبزیان نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲»، «۳» و «۴»: قسمت اول هر سه گزینه تعریف مفهومی هستند. (لطفی)(پایه دهم - درس چهارم - اقسام و شرایط تعریف - تمرینات)
- ۶- گزینه «۲» - قضیه حملی بر مبنای اینکه مفهوم موضوع آن یک مفهوم جزئی باشد یا کلی، به شخصیه (جزئی بودن مفهوم موضوع) و محصوره (کلی بودن مفهوم موضوع) تقسیم می‌شود. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۴»: کلی یا جزئی بودن مصداق و افراد موضوع به قضیه محصوره مربوط می‌شود که بر این اساس، قضایای محصوره به کلی و جزئی تقسیم می‌شوند.
- گزینه «۳»: در مثال «مشهد امام علی (ع) کوفه است» منظور محل شهادت است که مفهومی کلی است پس قضیه محصوره است نه شخصیه. (لطفی)(پایه دهم - درس ششم - قضیه حملی - اقسام قضایای حملی)
- ۷- گزینه «۴» - عکس مستوی لازم الصدق موجب جزئی می‌شود موجب جزئی به صورت معکوس:
- بعضی ناطق‌ها انسان‌اند ← صادق
- تضاد ← فقط قضایای کلی تضاد دارند و قضایای جزئی تضاد ندارند.
- تداخل موجب جزئی با موجب کلی است؛ هر ناطقی انسان است.
- در تداخل جزئی درست باشد کلی مجهول و نامشخص است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: قسمت دوم گزینه اولاً جای موضوع و محمول عکس نشده ثانیاً در تداخل جزئی درست باشد کلی مجهول است نه صادق.
- گزینه «۲» و «۳»: قضایای جزئی (موجب جزئی و سالبه جزئی) تضاد ندارند. (لطفی)(پایه دهم - درس هفتم - احکام قضایا - ترکیبی)
- ۸- گزینه «۳» - حد وسط (کلمه) در مقدمه اول محمول و در مقدمه دوم موضوع واقع شده است ← شکل اول اشتراک لفظ حد وسط یعنی کلمه (در مقدمه اول کلمه به معنای اسم به کار رفته و در مقدمه دوم به معنای خود کلمه انسان) باعث عدم تکرار معنایی حد وسط شده و به نتیجه غلط (مغالطه) منجر شده است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: نتیجه‌گیری غلط شده است پس مغالطه است نه استدلال قیاسی معنبر
- گزینه «۲» و «۴»: شکل چهارم قیاس اقتراعی برعکس شکل اول است یعنی جایگاه حد وسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول است. (لطفی)(پایه دهم - درس هشتم - قیاس اقتراعی - شکل‌های قیاس اقتراعی و شرایط حد وسط)

- ۹- گزینه «۲» - مقدمه اول یک قضیه شرطی متصل است. در مقدمه دوم عین تالی نوشته شده و در نتیجه عین مقدم به فرهاد نسبت داده شده است. وضع تالی در قیاس استثنایی متصل، مغالطه است نه استدلال معتبر. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: عکس مستوی در محصورات چهارگانه است در حالی که این قیاس، یک قیاس استثنایی است.
- گزینه «۳»: رفع مقدم مغالطه است نه استدلال معتبر
- گزینه «۴»: وضع مقدم آن می‌شود: «فرهاد مؤدب است پس ناسزا نمی‌گوید.» (لطفی) (پایه دهم - درس نهم - قضیه شرطی و قیاس استثنایی - قیاس استثنایی اتصالی)
- ۱۰- گزینه «۱» - انسان یا شهرنشین است یا روستانشین ← شاید هیچ‌کدام باشد مثلاً عشایر باشد ولی نمی‌تواند هر دو باشد: مانعة الجمع سعید یا گناه‌کار است یا بی‌گناه ← حالت دیگری ندارد: حقیقی
- انسان روحانی یا با سواد است یا با تقوا ← شاید هر دو باشد مانند بسیاری از روحانیون باسواد با تقوا ولی نمی‌تواند هیچ‌کدام نباشد.
- عکس مستوی موجب کلی، موجب جزئی می‌شود و اگر به صورت کلی معکوس شود مغالطه ایهام انعکاس است.
- (لطفی) (پایه دهم - ترکیبی - احکام قضایا - قضیه شرطی و قیاس اقترانی)
- ۱۱- گزینه «۲» - احتمالاً فیثاغورث نخستین کسی بود که واژه فلسفه را به معنای دوستداری یا دوست داشتن دانش به کار برد ولی کسی که این واژه را عمومی کرد و بر سر زبان‌ها انداخت سقراط بود. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۳»: فیثاغورث برای نخستین بار واژه فلسفه را به کار برد ولی سقراط این واژه را عمومیت بخشید و بر سر زبان‌ها انداخت.
- گزینه «۴»: ترتیب سیر تحول معنایی واژه فلسفه به درستی ذکر نشده است. (لطفی) (پایه یازدهم - درس اول - چیستی فلسفه - واژه فلسفه)
- ۱۲- گزینه «۲» - فلسفه از بنیادی‌ترین و عام‌ترین مفهوم و خصوصیت مشترک میان تمام موضوعات علوم دیگر است بحث می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- احکام آن که بنیادی‌ترین و عام‌ترین مفهوم و خصوصیت مشترک میان تمام موضوعات علوم دیگر است بحث می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»، «۳» و «۴»: مسایل و موضوعات و اهداف هریک از فلسفه‌های مضاف به خود آن فلسفه مربوط می‌شود.
- (لطفی) (پایه یازدهم - درس دوم - ریشه و شاخه‌های فلسفه - ترکیب بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه با شاخه‌های فلسفه)
- ۱۳- گزینه «۴» - اندیشیدن فیلسوفانه غور در باورهای مربوط به زندگی است، آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها. مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادات. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۲»: هر دو قسمت گزینه نادرست است.
- گزینه «۳»: هر دو قسمت گزینه نادرست است. (لطفی) (پایه یازدهم - درس سوم - فلسفه و زندگی - مقدمه - مثالی برای استقلال در اندیشه و رهایی از عادات)
- ۱۴- گزینه «۴» - نمی‌دانم سوفسطائیان به معنای ناتوانی انسان از رسیدن به شناخت درست و مطمئن و شک در همه دانسته‌ها (شک مطلق) بود ولی نمی‌دانم سقراط آوای خویش‌شناسی و دعوت انسان به خودشناسی برای رسیدن به دانایی و آگاهی از نادانسته‌های خودش است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: سوفسطائیان معیار همه چیز را انسان می‌دانستند.
- گزینه «۲»: اگرچه سقراط می‌گفت دانای حقیقی فقط خداوند است ولی توانایی انسان در رسیدن به حقیقت را انکار نمی‌کرد.
- گزینه «۳»: سقراط می‌گفت میزان دانسته‌های انسان از نادانسته‌هایش بسیار کم‌تر است و نباید دچار غرور و تکبر ناشی از توهّم دانایی شویم.
- (لطفی) (پایه یازدهم - درس پنجم - زندگی بر اساس اندیشه - سقراط در برابر دادگاه)
- ۱۵- گزینه «۳» - پراگماتیسم یا اصالت عمل یا مصلحت عملی یا عمل‌گرایی مکتبی است که معتقد است انسان توانایی شناخت واقعیت‌ها را ندارد بنابراین نباید هدف خود را کشف واقعیت‌ها قرار دهد بلکه نیازمند باورهای مفیدی است که در عمل به کار آیند و سودمندی خود را نشان دهند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲» و «۴»: پوزیتیویسم یا اثبات‌گرایی مکتبی است که تنها راه رسیدن به شناخت واقعیات را تجربه می‌داند و قضایا و گزاره‌هایی که تجربه‌پذیر نیستند را بی‌معنا می‌داند.
- گزینه «۱»: آگوست کنت یکی از مؤسسان پوزیتیویسم است و به این جریان فکری تعلق دارد.
- (لطفی) (پایه یازدهم - درس هشتم - نگاهی به تاریخچه معرفت - ظهور پراگماتیسم)
- ۱۶- گزینه «۳» - خودشناسی گاه به معنای شناخت فرد از استعدادها و ویژگی‌های هویتی خودش است که این معنا در علوم تربیتی و اخلاق کاربرد دارد و گاه به معنای شناخت حقیقت و ماهیت انسان است که این معنا مترادف با انسان‌شناسی است. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: هر دو قسمت گزینه نادرست است.
- گزینه «۲»: قسمت اول گزینه نادرست است.
- گزینه «۴»: قسمت دوم گزینه نادرست است. (لطفی) (پایه یازدهم - ترکیبی - چیستی انسان (۱) - چیستی انسان (۲) - مقدمه - دوره جدید اروپا)

- ۱۷- گزینه «۲» - به اعتقاد فلاسفه مسلمان اعتقاد به خداوند پشتوانه عمل به فضائل اخلاقی است، دعوت خداوند به انجام فضائل اخلاقی و منع از رذایل اخلاقی همراه با وعده پاداش و مجازات میل به انجام فضائل را در انسان تقویت می‌کند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»، «۳» و «۴»: اعتقاد به خداوند اگرچه عامل تقویت کننده است اما به این معنا نیست که عمل به فضائل قطعی و حتمی شود زیرا در هر صورت، انسان موجودی مختار و با تمایلات قوی و شدید است و ممکن است برای رسیدن به آن تمایلات از فرمان خدا هم سرپیچی کند.
- (لطفی) (پایه یازدهم - درس یازدهم - انسان موجودی اخلاق‌گرا - فیلسوفان مسلمان)
- ۱۸- گزینه «۲» - وجود ذاتی هیچ ماهیتی نیست بنابراین حمل آن بر هر ماهیتی حمل شایع صنایعی است و نیازمند به دلیل و اثبات است و حمل بشر بر انسان حمل یک ماهیت بر خودش است و حمل اول ذاتی است و بی‌نیاز از دلیل است.
- (لطفی) (پایه دوازدهم - هستی و چیستی - جهان ممکنات - ترکیب بحث مغایرت وجود با ماهیت و اقسام وجود)
- ۱۹- گزینه «۴» - انکار اصل سنخیت به منزله انکار و نفی نظم دقیق جهان و روابط متناسب و خاص پدیده‌ها با یکدیگر است. که در این صورت نمی‌توان از هر چیزی آثار متناسب با همان چیز را انتظار داشت و یا در تحقیقات علمی به دنبال کشف نظام و قوانین حاکم بر روابط پدیده‌ها بود. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۳»: انکار اصل سنخیت به منزله نفی هرگونه علم و نظام و قوانین حاکم بر روابط پدیده‌ها است.
- گزینه «۲»: با نفی و انکار اصل سنخیت نمی‌توان برای جهان نظمی قائل شد که بخواهیم آن نظم را تبیین کنیم.
- (لطفی) (پایه دوازدهم - درس سوم - جهان علی و معلولی - سنخیت علت و معلول)
- ۲۰- گزینه «۱» - کانت نیاز به خداوند را از طریق اخلاق و تکلیف اخلاقی و دکارت از طریق وجود تصور حقیقت نامتناهی در ذهن انسان اثبات می‌کنند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲»: تصور حقیقت نامتناهی در ذهن انسان دلیل دکارت بر وجود نامتناهی در جهان است نه تعبیر دکارت از خداوند. تعبیر وجودهای بی‌نیاز و غیر وابسته اشتباه است زیرا خداوند واحد است و یکی است.
- گزینه «۳» و «۴»: کانت و دکارت در گزینه‌ها جابه‌جا شده است. (لطفی) (پایه دوازدهم - خدا در فلسفه - ترکیبی)
- ۲۱- گزینه «۱» - فلاسفه مسلمان از فارابی و ابن‌سینا تا علامه طباطبایی و معاصرین هر دو کاربرد عقل را قبول داشته و در مورد آن سخن گفته‌اند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲»: عقل بالفعل مرحله‌ای است که عقل بالقوه و هیولائی شکوفا شده و به فعلیت رسیده و با تمرین و تکرار دانش‌هایی را کسب کرده است ولی تسلط کامل بر این دانش‌ها به مرحله عقل بالمستفاد مربوط می‌شود.
- گزینه «۳»: قسمت‌های اول و دوم گزینه نادرست است.
- گزینه «۴»: هر سه قسمت گزینه نادرست است. (لطفی) (پایه دوازدهم - ترکیبی - عقل در فلسفه (۱) - عقل در فلسفه (۲))
- ۲۲- گزینه «۳» - بیت شعری مذکور به هردو کاربرد عقل در فرهنگ اسلامی اشاره دارد. هم عقل انسان و هم عالم عقول که واسطه‌های خداوند در آفرینش هستند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»، «۲» و «۴»: عباراتی درست هستند ولی با توجه به بیت شعری که دربرگیرنده هر دو کاربرد عقل است گزینه «۳» مناسب‌تر است.
- (لطفی) (پایه دوازدهم - درس هشتم - عقل در فلسفه (۲) - عقل به عنوان موجود متعالی و برتر از ماده)
- ۲۳- گزینه «۳» - از نظر ابن‌سینا علم حقیقی از طریق تامل در رابطه طبیعت با ماوراءالطبیعت و خدا در کنار تحقیق در روابط میان پدیده‌ها، دانشمند و محقق را از ظاهر پدیده‌ها عبور می‌دهد و به باطن پدیده‌ها می‌رساند و آن‌ها را به خشوع و خشیت در برابر حق وا می‌دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»، «۲» و «۴»: عباراتی مناسب با صورت سوال و نحوه طرح آن در کتاب درسی نیستند.
- (لطفی) (پایه دوازدهم - درس دهم - دوره میانی - طبیعت‌شناسی ابن‌سینا)
- ۲۴- گزینه «۲» - از نظر ابن‌سینا تفاوت موجودات در طبع و ذات خاص هر موجود و از نظر سهروردی در شدت و ضعف نورانیت و از نظر ملاصدرا در شدت و ضعف وجودی و مرتبه وجودی موجودات است. (لطفی) (پایه دوازدهم - ترکیبی - دوره میانی - دوره متاخر)
- ۲۵- گزینه «۴» - این ترجیح‌بند هاتف اصفهانی یک ترجیح‌بند عرفانی است و عقیده عرفا را در وحدت وجود به تصویر می‌کشد. بنیادی‌ترین اصل فلسفه ملاصدرا، اصل اصالت وجود است که به همین خاطر، گاهی فلسفه صدرایی را فلسفه اصالت وجود هم می‌خوانند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱» و «۲»: ترجیح‌بند از هاتف اصفهانی بوده و یک ترجیح‌بند عرفانی است که به وحدت وجود عرفا دلالت دارد.
- گزینه «۳»: اصل زیربنایی در حکمت متعالیه یا فلسفه صدرایی، اصل اصالت وجود است.
- (لطفی) (پایه دوازدهم - درس یازدهم - دوران متاخر - اصول اولیه حکمت متعالیه)